

Лекція 4.2. Завершення децентралізації в Україні

Реформа місцевого самоврядування та територіальної організації влади є **фундаментальною. Без неї неможливо впровадити якісні зміни** у всіх сферах життя людей в українських селах та містах.

Які проблеми має подолати реформа?

Перше – надмірна централізація влади. Сьогодні більшість рішень щодо розвитку територій, **в основному**, приймаються державними органами влади, головні управлінці яких не обираються, а призначаються. Часто такі управлінці не мають жодного стосунку до відповідної території. Чи можуть такі рішення бути ефективними? Ні! Адже з «центру» насправді не видно, що саме потрібно конкретному селу чи місту. А призначений управлінець буде приймати рішення, які, насамперед, влаштовують того, хто його призначив, а не жителів відповідної території.

Щоб змінити ситуацію, реформа пропонує надати право приймати такі важливі рішення органам місцевого самоврядування, керівники яких не призначаються, а обираються жителями. Такий процес називається **ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЄЮ**, коли держава передає повноваження, ресурси, фінанси безпосередньо виборним органам місцевого самоврядування. Світова практика доводить, що це підвищує ефективність прийняття управлінських рішень.

Друга проблема, яка заважає селам і містам розвиватися – це стара, ще радянська система адміністративно-територіального устрою. Їй характерна надмірна подрібненість громад. Як може розвиватися село, де проживає 100 чи 200 людей? Бюджету такого села вистачає тільки на зарплату сільській раді. А як же тоді забезпечити потреби мешканців?

Розв'язати цю проблему зможе зміна формату адміністративно-територіального устрою країни та територіальної організації влади, що зараз і відбувається шляхом формування спроможних громад.

На сьогодні близько 5000 сільських, селищних, міських рад об'єдналося у 1000 об'єднаних територіальних громад за принципом добровільності. І тут є два **«але»**:

Перше – не у всіх випадках при добровільному об'єднанні зважали на перспективи сталого розвитку такої громади. Не завжди добровільність дорівнює ефективності!

Друге – Україна, на жаль, не має часу чекати, допоки всі без виключення громади добровільно об'єднуються, що в принципі не можливо!

Тому зараз ми маємо відходити від добровільного формування громад і переходити до імперативного об'єднання, першочергово враховуючи фінансову, ресурсну, кадрову здатність майбутньої громади розв'язувати всі питання місцевого значення.

Третя проблема, яку потрібно розв'язати – це зламати радянські стереотипи, які звикли, що від них мало що залежить, коли всі рішення приймаються за них або в районі, або в області чи Києві.

Потрібно показати, що мешканці громад самі є господарями свого життя, що саме від їхньої рішучості та дієвості сьогодні залежить якість їхнього життя завтра.

Але чи працює це насправді? Для цього варто подивитися, як сьогодні живуть громади, які об'єдналися у попередні роки, що вони впроваджують такого, чого не можуть дозволити собі необ'єднані громади?

Інформацію про все це ви можете знайти на спеціальному порталі під назвою «Децентралізація».

То ж гуртуймося та давайте разом будувати свої громади та свою країну!